

Thực trạng giáo dục ý thức pháp luật cho sinh viên Trường Đại học Y khoa Vinh

Phạm Thị Nhuận*

*ThS. Trường Đại học Y khoa Vinh

Received: 20/7/2024; Accepted: 29/7/2024; Published: 5/8/2024

Abstract: Educating legal awareness for students in general and students of Vinh Medical University in particular is an important activity to meet the development requirements of society in the current period. Research results show that students' knowledge of law is still low. The effectiveness of the school's legal awareness education activities for students is limited. The education of legal awareness for students of educational entities in the school has not been focused. Therefore, legal awareness education for students at Vinh University of Medicine and Pharmacy needs to be implemented synchronously with many solutions.

Keywords: Law of Vietnam; Legal awareness education; Students.

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục ý thức pháp luật (GDYTPL) luôn giữ vị trí quan trọng trong đời sống xã hội nhằm thực hiện hóa các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với mọi tầng lớp nhân dân. Hiện nay, các cơ sở giáo dục đại học coi hoạt động GDYTPL là nhiệm vụ quan trọng: “Giáo dục pháp luật trong các cơ sở giáo dục của hệ thống quốc dân được lồng ghép trong chương trình giáo dục của các cấp học và trình độ đào tạo, là một nội dung trong chương trình giáo dục trung học cơ sở, trung học phổ thông, giáo dục nghề nghiệp, giáo dục đại học”[1]. Trên thực tế, Bộ Giáo dục đã ban hành các quy định về GDYTPL cho học sinh, sinh viên (SV) trong các cơ sở giáo dục [2], song một số nghiên cứu đã chỉ ra rằng vẫn còn tồn tại tình trạng SV chưa có thái độ và nhận thức đúng đắn về pháp luật [3] [4].

Trường Đại học Y khoa Vinh là cơ sở đào tạo cán bộ trong lĩnh vực Y - Dược trọng điểm ở khu vực Bắc Trung Bộ. Trong những năm qua, vấn đề GDYTPL cho SV trong nhà trường luôn được quan tâm. Tuy nhiên, công tác GDYTPL cho SV còn bộc lộ một số hạn chế. Chính vì vậy, để đáp ứng yêu cầu giáo dục, đào tạo nguồn nhân lực trong điều kiện đổi mới và hội nhập đòi hỏi công tác GDYTPL cho SV trong nhà trường cần được quan tâm hơn nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và văn hóa pháp lý ý thức tôn trọng pháp luật và hành vi chấp hành pháp luật của SV trong nhà trường, góp phần tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng cao phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng mức độ hiểu biết và ý thức thực hiện pháp luật của SV Trường Đại học Y khoa Vinh

Để tìm hiểu thực trạng ý thức pháp luật của SV, chúng tôi tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi đối với cán bộ quản lý, đội ngũ cán bộ giảng viên (CBGV), SV. Kết quả khảo sát như sau:

Bảng 2.1. Mức độ hiểu biết pháp luật của SV

Đối tượng	Tỷ lệ % của mức độ đánh giá									
	Rất tốt		Tốt		Bình thường		Kém		Không biết	
	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ
CBQL, GV	3	6%	34	68%	7	14%	6	12%	0	0%
SV	85	28,3%	146	48,7%	64	21,3%	2	0,7%	3	1%

Nhận xét: Hầu hết CBQL, GV và SV đều đánh giá mức độ hiểu biết về pháp luật của SV trường ĐHYK Vinh tốt: 68%. Kết quả này thể hiện nhận thức về pháp luật của SV đã được nâng lên. Tuy nhiên bên cạnh đó, vẫn còn một số đánh giá cho thấy một số bộ phận SV vẫn còn có sự hiểu biết về pháp luật kém: CBQL, GV là 12%, SV là 0,7%. Đặc biệt là vẫn còn đánh giá của SV về mức độ không biết là 1%.

Bảng 2.2. Về ý thức thực hiện pháp luật của SV trong trường

Đối tượng	Tỷ lệ % của mức độ đánh giá									
	Rất nghiêm túc		Nghiêm túc		Bình thường		Ít nghiêm túc		Không nghiêm túc	
	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ
CBQL, GV	3	6%	37	74%	8	16%	2	4%	0	0%
SV	99	33%	145	48,3%	51	17%	4	1,3%	0	0%

Nhận xét: Thông qua việc đánh giá, CBQL, GV

và SV đều cho rằng về ý thức thực hiện pháp luật của SV trong nhà trường khá nghiêm túc: CBQL, GV: 74% ; SV là 48,3% và nghiêm túc 48,3%. Điều này được thể hiện qua thái độ học tập các bộ môn pháp luật, lao động, sinh hoạt tập thể của SV. Tuy nhiên, vẫn còn có đánh giá ý thức thực hiện pháp luật của SV là ít nghiêm túc: CBQL, GV là 4 %, SV là 1,3 %.

2.2. Thực trạng công tác GDYTPL của SV Trường Đại học Y khoa Vinh

Trong quá trình nghiên cứu, chúng tôi đã tiến hành điều tra khảo sát bằng phiếu hỏi đối với cán bộ quản lý, đội ngũ cán bộ GV (CBGV), SV về thực trạng công tác GDYTPL của SV. Kết quả khảo sát như sau:

Bảng 2.3. Đánh giá về hoạt động GDYTPL cho SV

Đối tượng	Tỷ lệ % của mức độ đánh giá									
	Rất hiệu quả		Hiệu quả		Bình thường		Ít hiệu quả		Không hiệu quả	
	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ
CBGV	5	105	35	70	10	20	0	0	0	0
SV	70	23,3	151	50,3	74	24,7	5	1,7	0	0

Nhận xét: Hầu hết các ý kiến của CGBV và SV đều đánh giá công tác GDYTPL cho SV trong trường hiệu quả là cao nhất: CGBV là (70%), còn đối với SV (50,3%). Tuy nhiên, trong các ý kiến đánh giá vẫn có ý kiến đánh giá công tác GDYTPL cho SV là bình thường: CGBV (20%), SV (24,7%) và ít hiệu quả: CGBV (0%), SV (1,7%). Điều đó đặt ra nhiệm vụ của công tác GDYTPL cho SV ngày càng phải hoàn thiện tốt hơn, nâng cao hiệu quả trước những nhiệm vụ mới.

Bảng 2.4: Nội dung GDYTPL cho SV

TT	Nội dung	Tỷ lệ %			
		CGBV		SV	
		SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ
1	Những vấn đề cơ bản về nhà nước và pháp luật	22	44	226	75,3
2	Quy định của Hiến pháp và văn bản pháp luật	21	42	174	58
3	Kiến thức pháp luật liên quan đến chuyên môn	32	64	230	76,7
4	Ý thức tôn trọng và thực hiện pháp luật	22	44	203	67,7
5	Lợi ích của việc chấp hành pháp luật	15	30	171	57

Nhận xét: Kết quả khảo sát cho thấy cả CGBV và SV đều chỉ ra cần giáo dục cho SV những kiến thức pháp luật liên quan đến ngành, nghề được đào tạo: CGBV (64%), SV (76,7%). Như vậy, bên cạnh việc giáo dục những kiến thức cơ bản về pháp luật cần lồng ghép thêm các chương trình giáo dục kiến thức chuyên môn cho SV một cách linh hoạt. Qua đó, SV được trang bị những kiến thức cơ bản về pháp luật, về những quyền và nghĩa vụ của công dân được quy định trong pháp luật.

Bảng 2.5: Phương pháp GDYTPL cho SV

TT	Phương pháp	Tỷ lệ %			
		CGBV		SV	
		SL	Tỷ lệ	SL	Tỷ lệ
1	Phương pháp diễn giảng	18	36,0	172	57,3
2	Phương pháp thảo luận nhóm theo chủ đề	29	58,0	163	54,3
3	Phương pháp nêu vấn đề	16	32,0	123	41,0
4	Phương pháp vấn đáp	11	22,0	130	43,3
5	Phương pháp minh họa	23	46,0	231	77

Nhận xét: Từ số liệu trên cho thấy, để có phương pháp GDYTPL hiệu quả thì đa phần các ý kiến lựa chọn phương pháp thảo luận nhóm theo chủ đề của CGBV là 58%. Còn đối với SV thì lựa chọn phương pháp minh họa chiếm cao nhất là 77%. Từ đó, đòi hỏi đội ngũ GV phải không ngừng đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm giúp SV có hứng thú trong học tập, tạo thói quen sống và làm việc theo pháp luật.

2.3. Giải pháp giáo dục ý thức pháp luật cho SV Trường Đại học Y khoa Vinh

2.3.1. Đổi mới nội dung, hình thức GDYTPL cho SV

Một là, chương trình GDYTPL ở các nhà trường phải đảm bảo cung cấp cho SV những kiến thức cơ bản về nhà nước, pháp luật, vai trò và tác động của pháp luật trong đời sống xã hội. Nội dung kiến thức pháp luật trong chương trình phải đảm bảo tính khoa học, tính hệ thống, tính logic, tính liên tục nhất quán trong nội dung, chương trình giáo dục pháp luật.

Hai là, cần chú ý giáo dục cho SV thái độ, tình cảm tôn trọng pháp luật bằng cách đưa ra các tình huống pháp luật để SV đưa ra cách giải quyết và bằng những bài học thực tế. Hơn nữa SV cần biết xác định trách nhiệm của mình trong việc tuyên truyền cổ động đường lối chủ trương của Đảng, chính sách của nhà nước để thúc đẩy quá trình đưa đường lối đó vào cuộc sống, góp phần phát huy hiệu lực của các văn bản pháp luật trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ba là, hình thức tổ chức GDYTPL cho SV Trường Đại học Y khoa Vinh có thể sử dụng nhiều hình thức như: lên lớp, tuyên truyền, thảo luận, tranh luận, tổ chức các buổi sinh hoạt ngoại khoá về các chủ đề pháp luật, báo cáo thời sự pháp luật, khảo sát, đánh giá tình hình thực hiện pháp luật, tổ chức các chuyên đề về pháp luật.

2.3.2. Nâng cao vai trò của chủ thể GDYTPL cho SV

Nhà trường cần tổ chức hội thảo đổi mới phương pháp dạy học, trao đổi kinh nghiệm giảng dạy đồng thời khuyến khích GV áp dụng các phương pháp dạy học tích cực hiện đại nhằm nâng cao chất lượng dạy và học.

Đoàn thanh niên cần thường xuyên tổ chức các cuộc phát động cuộc thi tìm hiểu pháp luật, tổ chức hoạt động trong “ngày pháp luật” [5]. Cần tạo điều kiện để SV được tham gia nhiều hơn các hoạt động xã hội, phòng chống tệ nạn xã hội, phát huy vai trò của đội xung kích trong việc duy trì nề nếp, kỷ cương trong nhà trường cũng như khu ký túc xá, duy trì hoạt động của tổ phát thanh tuyên truyền pháp luật... Phát huy hiệu quả hoạt động giữ gìn an ninh trật tự, đặc biệt là công tác phát thanh tuyên truyền pháp luật trong khu nội trú nhằm đáp ứng nhu cầu cập nhật thông tin về pháp luật của SV.

2.3.3. Tăng cường kết hợp GDYTPL với giáo dục tư tưởng, chính trị, đạo đức lối sống cho SV

Nhà trường cần chú ý đến việc bồi dưỡng nhân sinh quan, thế giới quan khoa học cho SV thông qua giảng dạy học phần những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Nhà trường nên tham gia tích cực các cuộc thi Olympic các bộ môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh do Đoàn thanh niên, Hội SV phối hợp tổ chức

Không ngừng bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, tư tưởng chính trị cho cán bộ, GV thông qua việc đẩy mạnh phong trào học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng uỷ, sự quản lý của Ban Giám hiệu nhà trường nhằm ngăn chặn, phát hiện và xử lý kịp thời các hành vi lệch lạc trong lối sống của GV và SV trong nhà trường.

2.3.4. Phát huy tính tự học, tự giáo dục của SV nhằm nâng cao hiểu biết để đưa pháp luật vào đời sống

Đối với bản thân SV cần xây dựng động cơ đúng đắn và một kế hoạch làm việc khoa học. Từ việc xác định được động cơ học tập đúng đắn, người học phải

xây dựng cho mình một kế hoạch học tập, nghiên cứu một cách khoa học.

Quá trình tự học, tự rèn luyện của SV phải đặt dưới sự quản lý chặt chẽ và được đánh giá, kiểm tra thường xuyên của nhà trường, để kịp thời uốn nắn những biểu hiện lười học, ham chơi... đồng thời biểu dương khen thưởng những SV có thái độ, động cơ đúng đắn trong học tập, có kết quả cao trong học tập. Đây là điều kiện để nâng cao tính tích cực, tự giác của SV trong hoạt động tự học của họ. Để nâng cao hiệu quả công tác quản lý SV của nhà trường, cần phải tăng cường vai trò kiểm tra của đội thanh niên xung kích, của ban quản lý ký túc xá.

3. Kết luận

Công tác GDYTPL cho SV Trường Đại học Y khoa Vinh là cần thiết, đòi hỏi phải thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp. Hơn nữa cần nâng cao chất lượng GDYTPL trong nhà trường. Nhà trường cần tiếp tục đổi mới nội dung, chương trình và phương pháp giảng dạy môn pháp luật và hoạt động ngoại khóa theo hướng phát huy tính tích cực, độc lập, tư duy sáng tạo của SV. Thực hiện tốt được những giải pháp này sẽ góp phần không nhỏ vào công tác GDYTPL cho SV. Từ đó hình thành nên những thái độ, niềm tin, tình cảm đối với pháp luật và xây dựng thói quen, hành vi đúng pháp luật, góp phần giữ gìn trật tự, kỷ cương, ổn định xã hội và xây dựng thành công con người mới xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), *Quyết định số 580/QĐ-BGDĐT ngày 26/2/2015 về Công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2015 của ngành giáo dục*, Hà Nội.

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Quyết định số 366/QĐ-BGDĐT ngày 27/1/2014 về Chương trình phổ biến, giáo dục pháp luật ngoại khóa cho học sinh, SV trong các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp giai đoạn 2013 – 2016*, Hà Nội.

[3]. Nguyễn Minh Tâm (2019), *Giáo dục pháp luật cho SV Trường Đại học Nội vụ Hà Nội*, đề tài nghiên cứu khoa học cấp trường.

[4]. Đỗ Thành Đô (2016), *Giáo dục ý thức pháp luật cho SV các tỉnh Trung Trung bộ giai đoạn hiện nay*, Luận án tiến sĩ.

[5]. Đoàn Thanh niên Trường Đại học Y Khoa Vinh (2023), *Báo cáo tổng kết Đoàn thanh niên năm học 2023 – 2024*.